

Imidlertid henviser man nu til, at den nye Retsplejeordning vil gøre et saadant overflødig, og det skal jeg ikke bestride. Jeg haaber, at der ikke vil blive flere, men endogsaa færre Sager mellem Medhjælper og Husbond end hidtil, fordi jeg tror, at Livet i det hele taget tilpasser sig efter Forholdene, og hvor Parterne ikke kan enes om at være sammen, maa de se at komme bort fra hinanden saa hurtigt som muligt.

Der er et Forhold her, som vistnok er nyt, saa vidt jeg kan forstaa, nemlig at man i denne Lov vil fastslaa visse Regler, der ikke alene skal gælde for Tyende, der fæster sig for en Maaned ad Gangen, men ogsaa skal gælde, naar de fæster sig for kortere Tid, og navnlig skal de umyndige komme ind under visse Bestemmelser med Hensyn til Natteopholdsrum, Sygdomstilfælde o. s. v. Dette synes jeg i og for sig ikke, der er noget at sige til. Hvad enten det er for en kortere Tid end en Maaned, eller det er for en længere Tid, maa det i hvert Tilfælde være Husbondens og Madmoderens Pligt at sørge for, at de, der skal være deres Medhjælper, naar de skal bo hos dem, har et ordentligt Rum at sove i, og ligeledes er det deres nærmeste Pligt at drage Omsorg for Medhjælperne i Sygdoms- og lignende Tilfælde. Hovedsagen er, at begge Parter bliver stillet saaledes, at det er forsvarligt, og at de ved denne Lovs Vedtagelse kun faar, om man vil, en Paamindelse. Det er jo ikke saa, at vi lever under en Nødtilstand, hvor Tyendet eller Medhjælperne er underkuede i Henhold til den bestaaende Lov. Den gamle Tyendelov har ganske vist mange Undertrykkelsesregler, det kan vi alle være enige om, og dem skulde vi bort fra; men det praktiske Liv har udviklet sig saaledes, at man ikke har mærket det, og saaledes vil det ogsaa gaa i Fremtiden. Regler er imidlertid nødvendige til Beskyttelse baade for Tyendet og for Husbonden, og det er da vor Opgave at finde en saadan Løsning, at begge Parter kan blive tilfredse.

For Børns Vedkommende foreslaas her Regler for, hvor lang Tid de maa arbejde, og hvor megen Fritid de skal have før Skoletiden. Jeg har ikke noget at indvende imod, at Børn ikke maa benyttes til noget Arbejde 1 Time, før de skal i Skole. Ude paa Landet er Forholdet i Regelen det, at de vil have haardt Brug for den Time til at faa lidt at spise og at gaa Vejen til Skolen, hvortil de mange Steder paa Landet har $\frac{1}{2}$ Mil, i alt Fald

i Midt- og Vestjylland; det skal nok tage den Time. Derimod er jeg betænkelig ved, at man fastsætter bestemte Klokkelæt, ikke alene for Børn, men ogsaa for det umyndige Tyende, for hvem Arbejdet skal falde indenfor bestemte Klokkelæt. Hvis de ikke er færdige til den fastsatte Tid, skal de efter Loven have Ret til at holde op. En Haandværker, en Murer eller Tømrer kan, naar Klokken slaar 6 eller 7, eller hvad Tid der nu er sat, lægge sit Værktøj og tage sin Cykel, og saa er han færdig. Paa Landet er det ikke saa let at passe et bestemt Klokkelæt. Hvis Hyrdedrengen f. Eks. kommer for sent til at samle Kreaturerne sammen og trække dem hjem, og Klokken saa slaar, kan han ikke løbe fra dem; og det er ikke nogen god Skik f. Eks. at indføre, at den unge 16-aarige Medhjælper, der pløjer, skal kunne sige, naar han gaar midt paa Ageren og hører Klokken slaar: Nu kan jeg ifølge Loven stoppe her. Jeg tror ikke, det vil ske i nogen nævneværdig Udstrækning; jeg tror overhovedet ikke, det vil ske; men Forholdene paa Landet er ikke melser som for Haandværkere og Landegnede til, at man her træffer samme Bestemmelser; der er en Forskel her. Til Trods for, at der ikke i den bestaaende Tyendelov staaer noget om, at Arbejdstiden skal være kortere eller længere, har det praktiske Liv ført med sig, at Arbejdstiden af sig selv er blevet forkortet fra Tid til anden ogsaa ude paa Landet. Da jeg som lille Dreng kom ud at tjene og mange Aar efter, da jeg blev voksen, var den egentlige Arbejdsdag der, hvor jeg var kendt, fra Sol stod op, til Sol gik ned, kan man godt sige; før var der slet ikke Tale om, at man maatte holde op. Der er ingen Ændring sket i saa Henseende i den bestaaende Tyendelov, men nu er det Uret, man retter sig efter, og ikke Solen, nu er Arbejdstiden nedsat, fordi man har fundet det baade rimeligst og mest praktisk. Jeg kendte en Gang en Husbond, der for Resten havde ikke saa lidt Tyende, og som sagde: Hvis jeg ikke kan faa nok bestilt i 10 Timer, faar jeg det heller ikke i 12. Det er rigtigt, Hovedsagen er, at der arbejdes med god Villie i den Tid, der arbejdes, og det tror jeg ikke, man skal lægge nogen som helst Sten i Vejen for, det er en udmærket god og sund Udvikling, og den giver den bedste Forstaaelse mellem Medhjælper og Husbond. Derfor vil jeg gerne være med til at finde en anden Ordning, hvorved man ikke fastsætter et bestemt Klokkelæt og siger: